

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 7/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. januára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 30. októbra 2015, ako aj uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tos 88/2015 z 11. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 30. októbra 2015 (ďalej len

„uznesenie okresného súdu z 30. októbra 2015“), ako aj uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 88/2015 z 11. novembra 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 11. novembra 2015“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti v podstatnom uviedol:

«*V trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ]..., tohto času vo väzbe v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Nitre bol sťažovateľ Uznesením Okresného súdu Nitra v konaní pod sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 30. 10. 2015 ponechaný vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a/ a c/ Tr. por.*

Proti tomuto Uzneseniu Okresného súdu v Nitre sme podali v zákonom stanovenej lehote sťažnosť. Uznesením Krajského súdu v Nitre v konaní pod sp. zn. 2Tos/88/2015 zo dňa 11. 11. 2015 bola sťažnosť obvineného [REDAKOVANÉ] zamietnutá.

Sťažovateľ má za to, že zhora uvedenými rozhodnutiami boli porušené jeho základné práva a slobody, pričom ich skutkovú a právnu konkretizáciu uvádzame nižšie v texte tejto ústavnej sťažnosti:

Okresný súd Nitra vo svojom Uznesení nedostatočne odôvodnil dôvody väzby, pričom sa absolútne nezaoberal možnosťami nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 dohovoru aj povinný) skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobodu za súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený, (nález Ústavného súdu SR z 5. júna 2013, sp. zn. II. ÚS 67/2013-41)

Uznesením Krajského súdu Nitra sp. zn. 2Tos/88/2015 zo dňa 11. 11. 2015 bola moja sťažnosť proti Uzneseniu Okresného súdu výrokom I. zamietnutá. Krajský súd Nitra taktiež pochybil, nakoľko sa k namietanej skutočnosti nenahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v odôvodnení k výroku č. 1 (k ponechaniu vo väzbe po podaní obžaloby) žiadnym spôsobom nevyjadril.

Výrok II. považujeme za absolútne nezákonný, nakoľko sa Krajský súd Nitra vyjadroval k návrhu, ktorý nebol zaslaný jemu, tak ako tvrdí v odôvodnení, ale Okresnému

súdu Nitra, ktorý sa k predmetnému návrhu vôbec nevyjadril. Tento nie je napádaný touto ústavnou sťažnosťou.

Okresný aj Krajský súd je povinný odôvodniť prečo nepovažujú alternatívne nahradenie väzby probačným a mediačným úradníkom za postačujúce. Nedostatok takého odôvodnenia môže predstavovať porušenie čl. 5 ods. 3, prípadne ods. 4 dohovoru (porov. napr. rozsudok z 10. marca 2009, Mihuťa proti Rumunsku, sťažnosť č. 13275/03, ods. 31)

Ustanovenie § 80 ods. 1 Trestného poriadku ...

Ďalšie ustanovenie § 81 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje to isté, ak súčasne prijme peňažnú záruku obvineného alebo inej osoby. Ústavný súd už v náleze sp. zn. IV. ÚS 346/08 dospel k záveru, že všetky tieto prostriedky treba považovať za „záruky“ v zmysle čl. 5 ods. 3 druhej vety dohovoru. Z uvedených ustanovení tak vyplýva, že slovenské právo pozná štyri prostriedky nahradenia väzby: tri z nich sú závislé na iniciatíve obvineného alebo tretích osôb stojacich mimo súdu, súčasne však existuje minimálne jeden taký prostriedok, ktorý nie je závislý od iniciatívy obvineného, a to dohľad probačného a mediačného úradníka. ...

Uvedenými konaniami došlo k porušeniu nasledovných základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru...»

Sťažovateľ svoju sťažnosť doplnil podaním z 3. decembra 2015, v prílohe ktorého predložil uznesenie okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 24. novembra 2015“), ktorým tento súd jeho trestnú vec podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku postúpil Špecializovanému trestnému súdu, ktorý je na jej prerokovanie príslušný. V odôvodnení uznesenia z 24. novembra 2015 okresný súd uviedol, že konanie obvinených podľa neho vykazuje všetky zákonom predpokladané znaky zločineckej skupiny, a preto prokurátor nepostupoval správne, pokiaľ zažalovaný trestný čin právne kvalifikoval ako konanie spáchané podľa § 138 písm. i) Trestného zákona, t. j. organizovanou skupinou, v čoho dôsledku došlo k podaniu obžaloby na vecne nepríslušný okresný súd.

Podľa sťažovateľa okresný súd postupoval nezákonne pri rozhodovaní o jeho väzbe, keďže počas celého prípravného konania vychádzal z toho, že skutok, pre ktorý bola väzba

uvalená, bol spáchaný organizovanou skupinou, a až po podaní obžaloby zaujal okresný súd iný právny názor, že ide o skutok spáchaný zločineckou skupinou.

Sťažovateľ vo svojej argumentácii uviedol:

«Tak významná okolnosť trestného činu, akou je posúdenie právnej kvalifikácie foriem trestnej súčinnosti a v dôsledku toho aj príslušnosti súdu, musela byť Okresnému súdu Nitra známa už skôr, pričom k zmene právneho posúdenia (po podaní obžaloby) došlo bez toho, aby sa zistili nové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné zmeniť právne hodnotenie. Uvedené vyplýva z textácie obžaloby na 1. str. slovami „plánovane a koordinovane“, pričom v rozširujúcom obvinení zo dňa 18. 11. 2014 je použité spojenie „pričom každý obvinený mal pri páchaní tejto trestnej činnosti stanovené svoje úlohy, ktoré v rámci skupiny plnil a všetci svoje konanie počas celého obdobia navzájom koordinovali a plánovali...“, pričom aj v prvom uznesení o vznesení obvinenia zo dňa 14. 05. 2014 je uvedené „koordinovanou a plánovanou činnosťou“.

Okresný súd Nitra mal vedomosť o svojej nepríslušnosti už vo včasnejšom priebehu trestného konania, nakoľko bola jeho nepríslušnosť zo strany obhajoby niekoľko krát namietaná (avšak z iného dôvodu, no napriek tomu vo veci rozhodoval. ...

Vyššie uvedené zreteľne dokazuje, že konanie Okresného súdu Nitra je ústavne neakceptovateľné, svojvoľné a porušujúce základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. ...

Na základe uvedeného dopĺňam ústavnú sťažnosť a napádam Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 11. 11. 2015, sp. zn. 2Tos/88/2015 ako aj Uznesenie Okresného súdu v Nitre zo dňa 30. 10. 2015, sp. zn. 33TK/2/2015 aj z dôvodov vyššie uvedených, keďže súdy rozhodovali o väzbe ako nepríslušné súdy.»

Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 10. decembra 2015 sťažovateľ iba odstránil zrejmé nesprávnosti svojho predošlého podania.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením okresného súdu z 30. októbra 2015 a uznesením krajského súdu z 11. novembra 2015 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17

ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru, zároveň uvedené uznesenia zruší a prikáže okresnému súdu prepustiť ho neodkladne z väzby na slobodu a zaplatiť mu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,72 € na účet jeho právneho zástupcu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu z 30. októbra 2015, ako aj uznesením krajského súdu z 11. novembra 2015. K porušeniu označených práv malo dôjsť podľa sťažovateľa v dôsledku toho, že:

- okresný súd vo svojom uznesení z 30. októbra 2015 nedostatočne odôvodnil dôvody väzby a absolútne sa nezaoberal možnosťami nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka,

- krajský súd sa v uznesení z 11. novembra 2015 k podanému návrhu na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v odôvodnení k svojmu prvému výroku o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby žiadnym spôsobom nevyjadril, pričom druhý výrok tohto uznesenia krajského súdu považuje sťažovateľ za absolútne nezákonný, pretože sa v ňom podľa neho krajský súd vyjadroval k návrhu, ktorý nebol zaslaný jemu,

- všeobecné súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci nesprávne posúdili právnu kvalifikáciu formy trestnej súčinnosti pri spáchaní trestného činu, z ktorého bol obvinený sťažovateľ spolu s ďalšími spoluobvinenými, čo malo priamy dopad na nesprávne ustálenie nielen príslušnosti súdu, ale i osoby zákonného sudcu.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu z 30. októbra 2015

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V prípadoch, pri ktorých sťažovateľ namieta porušenie svojho ústavou garantovaného práva v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci

ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. pozri napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

V záujme ochrany svojich práv mal v súlade s § 185 a nasl. Trestného poriadku sťažovateľ možnosť predložiť uvedenú argumentáciu rozporujúcu správnosť uznesenia okresného súdu z 30. októbra 2015 v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, pričom túto možnosť využil a rozhodnutie o uvedenom opravnom prostriedku patrí/patrilo do právomoci krajského súdu. Rovnako tak argumentáciu, ktorou poukazuje na postup okresného súdu podľa § 241 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, v dôsledku ktorého došlo k postúpeniu predmetnej veci Špecializovanému trestnému súdu až po podaní obžaloby, bolo možné v súlade s odsekom 5 tohto ustanovenia predložiť podaním sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 24. novembra 2015 krajskému súdu, do právomoci ktorého patrí rozhodovanie o uvedenom opravnom prostriedku. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o takýchto sťažnostiach sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu na ďalšie prerokovanie a rozhodnutie v tejto veci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu z 11. novembra 2015

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením označených práv uznesením krajského súdu z 11. novembra 2015 preskúmal obsah odôvodnenia tohto uznesenia v časti

týkajúcej sa sťažovateľa, v ktorom krajský súd rozhodujúci okrem iného aj o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 30. októbra 2015 vo vzťahu k jeho argumentácii predloženej ústavnému súdu uviedol:

«Krajský súd v Nitre, ako nadriadený súd, na podklade riadne a včas podaných sťažností oprávnenými osobami podľa § 192 ods. 1 a 2 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým podali obvinení sťažnosti a konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k záveru, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné.

V rámci prieskumnej povinnosti. nadriadený súd zistil, že súd I. stupňa v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

Obvinení boli vzatí do väzby uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tp/38/2014 zo dňa 16. 05. 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tpo 25/2014 zo dňa 26. 05. 2014 obvinený [REDAKOVANÉ] z dôvodu uvedenom v § 71 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. s tým, že lehota väzby začala obvinenému plynúť odo dňa 13. 05. 2014 od 05.00 hod....

Uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33Tp/152/2015 zo dňa 25. 09. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tpo/75/2015 zo dňa 29. 10. 2015 bol obvineným [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podľa § 79 ods.2 Tr. por. zmenený dôvod väzby tak, že u oboch bol daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33Tp/126/2014 zo dňa 21. 11. 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tpo/78/2014 zo dňa 11. 12. 2014 bola obvineným predĺžená lehota trvania väzby do 13. 07. 2015 a uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33Tp/107/2015 zo dňa 26. 06. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tpo/52/2015 zo dňa 06. 07. 2015 bola obvineným predĺžená lehota trvania väzby do 13. 11. 2015.

Dňa 12. 10. 2015 bola na Okresný súd Nitra podaná na obvinených obžaloba pre pokračujúci obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods.5 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Tr. zák. v časti dokonanej a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.

Podľa § 238 ods. 3 Tr. por. ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne aj s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 331 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo ods. 4 Tr. por. došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Podľa 73 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. O takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Všetky tieto lehoty boli súdom I. stupňa zachované a súd I. stupňa správne prednostne rozhodol o ponechaní obvinených vo väzbe.

Podozrenie zo spáchania, už v súčasnosti žalovaných, skutkov pretrváva. Pokiaľ ide o väzobné dôvody u obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a u obvineného [REDAKOVANÉ] aj podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. bola konštatovaná obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti (§ 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.) a obava z vyhýbania sa trestnému stíhaniu (§ 71 ods. 1 písm. a) Tr. por) právoplatnými rozhodnutiami o vzatí obvinených do väzby, v rozhodnutiach o ich žiadostiach o prepustenie na slobodu, ako aj v rozhodnutiach o predĺžení lehoty trvania väzby v prípravnom konaní.

Keďže konanie vstupuje do svojej vyššej fázy po podaní obžaloby s kvalifikáciou, aká je v nej obsiahnutá, obavu z úteku. resp. vyhýbania sa trestnému stíhaniu nemá ako pominúť (naopak stáva sa reálnejšou) a taktiež obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti rovnakého charakteru (vzhľadom na skutočnosti, uvádzané súdom I. stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia) nezanikla.

Podľa názoru nadriadeného súdu dôvody väzby u obvineného uvedené v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. naďalej trvajú, pretože i po podaní obžaloby je zrejmé, že skutky, pre ktoré sú obvinení stíhaní, sa stali, obvinení sú z ich spáchania dôvodne podozriví. ...

Odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia súdu I. stupňa, v ktorom sa tento súd precízne vysporiadal s existenciou ďalšieho trvania väzby v zmysle ustanovenia § 238 ods.3 Tr. por. Pri posudzovaní a hodnotení konkrétnych skutočností

odôvodňujúcich obavu z konania predpokladaného v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a u obvineného [REDAKOVANÉ] aj podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. súd I. stupňa bral do úvahy predovšetkým rozsiahlosť žalovaného skutku, dobu po ktorú mal byť skutok obvinenými páchaný, ako aj spôsob akým. mal byť vykonávaný a prihliadol aj na skutočnosť, že sa obvinení mali skutku dopúšťať ako členovia organizovanej skupiny. Súd I. stupňa správne prihliadol aj na jednotlivé osoby obvinených a pri zistení, že sa v ich prípadoch jednotlivo, ale aj spoločne nejedná o prvý prípad kontaktu s Trestným zákonom, pretože obvinení sú trestne stíhaní aj pre iné trestné činy a v nadväznosti na to vyhodnotil, že obvinení si mali počas dlhšieho obdobia zadovážovať finančné prostriedky vo veľkom rozsahu, čomu nasvedčoval nielen počet žalovaných čiastkových útokov, ale aj výška spôsobenej škody. Súd I. stupňa správne poukázal na to, a nadriadený súd sa s tým aj stotožnil, že motívom konania obvinených mala byť predovšetkým zisťnosť, v dôsledku čoho mali obvinení disponovať finančnými prostriedkami vo veľkom rozsahu a s ich ďalším rozširovaním mali pokračovať až do zadržania v tejto trestnej veci, pretože až obmedzenie ich osobnej slobody prerušilo ich trestnú činnosť. Tak ako súd I. stupňa, aj odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že obvinení sú aktuálne stíhaní v iných trestných veciach.

Obava z pokračovania v páchaní v trestnej činnosti vyplýva predovšetkým z toho, že v trestnej veci, ktorá by mala byť vedená na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku boli obvinení prepustení z väzby v priebehu roku 2012, pričom táto väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, všetkým im boli uložené primerané obmedzenia a povinnosti, obvinená [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] bola na slobodu prepustená po prijatí peňažnej záruky, pričom začatie obdobia páchania žalovanej trestnej činnosti je v obžalobe označené dňom 05. 11. 2012. Obvinená [REDAKOVANÉ] namietala tvrdenie súdu I. stupňa, že trestná vec vyšetovaná na Prezídiu PZ NKA NJFP pod ČVS: PPZ-711/NKA-FP-ZA-2012 by mala byť vedená na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku, pretože podľa jej poznatku, na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku neevidujú obžalobu, týkajúcu sa danej veci. Nadriadený súd zistil, že skutočne nebola v danej veci podaná obžaloba a vec sa stále nachádza v prípravnom konaní, nič to však nemení na tom, že obvinení nedodrжали obmedzenia a povinnosti, ktoré im boli pri prepustení z väzby na slobodu v danej veci uložené.

Čo sa týkalo obvineného [REDAKOVANÉ], súd I. stupňa správne ustálil že u neho je daný aj dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Vychádzal predovšetkým z toho, že tento sa mal dlhší čas obávať odhalenia jeho trestnej činnosti a bol pripravený kedykoľvek opustiť trvalé bydlisko, k čomu minimálne v jednom prípade na základe obsahu, zaznamenaných telefonických hovorov aj prišlo, pričom z týchto tiež vyplynulo, že obvinený [REDAKOVANÉ] sa mal dlhší čas na pozore, mal pravidelne obmieňať telefónne číslo, ktoré používal a mal byť neustále v strehu v dôsledku očakávania odhalenia a tendenciu utekať z miesta trvalého bydliska v situáciách, kedy sa cítil byť ohrozený v dôsledku prenasledovania organmi činnými v trestnom konaní.

Nadriadený súd v tejto súvislosti poukazuje nielen na prepisy telefónnych hovorov, z ktorých súdom konštatované skutočnosti vyplývajú, ale aj na výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Uvedení svedkovia vo svojich výpovediach, okrem iného vypovedali aj o skutočnostiach, že obvinený [REDAKOVANÉ] sa po informáciách od „podplatených policajtov“ zbalil a odišiel tak do Čiech, ako aj na „Kanáre“, pričom svedkyňa [REDAKOVANÉ] uviedla, že vo februári dostal [REDAKOVANÉ] echo, že ho prídu zbaliť policajti, na to mala ona zbaliť všetky veci, zaniest' ich do auta na pokyn pani [REDAKOVANÉ] a niekto tieto veci odniesol z firmy preč, pričom obvinený [REDAKOVANÉ] mal byť preč. Uvedená svedkyňa vo svojej výpovedi dňa 12. 05. 2015 uviedla aj to, že obvinený [REDAKOVANÉ] chodil do firmy s malou cestovnou taškou a „chalani vo firme si z neho uťahovali, že chodí s tou taškou, že sa bojí že ho zoberú policajti“. Obava z konania uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. sa nezmenila ani v tomto štádiu trestného konania a preto sa nadriadený súd plne stotožnil so závermi súdu I. stupňa uvádzanými ohľadne obvineného [REDAKOVANÉ] v odôvodnení napadnutého uznesenia. ...

Pokiaľ obvinený [REDAKOVANÉ] podal návrh na nahradenie väzby zárukou, sľubom a dohľadom nadriadenému súdu, nadriadený súd preskúmal možnosti alternatívneho nahradenia väzby uvedeného obvineného. Aj nadriadený súd zastáva názor, že je potrebné v každom prípade skúmať možnosť nahradenia inštitútu väzby alternatívnymi inštitútmi uvedenými v § 80 ako aj § 81 Tr. por. Vzhľadom na skutočnosti, uvádzané tak v napadnutom uznesení súdu I. stupňa, ako aj nadriadeného súdu, ale predovšetkým s poukazom na skutočnosti vyplývajúce zo spisového materiálu, nadriadený súd zistil, že v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] ani jeden z inštitútov alternatívneho nahradenia väzby

uvedených tak v § 80 ods. 1 Tr. por., ako ani v § 81 ods. 1 Tr. por., nie je takým, ktorým by bolo možné väzbu nahradiť a bolo by možné konštatovať jeho dostatočným. Je potrebné uviesť, že obvinený [REDAKOVANÉ] aj v predchádzajúcich žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu žiadal, aby bola jeho väzba nahradená či už sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka a týmto žiadostiam nebolo vyhovené. Ani v tomto štádiu trestného konania nie je možné nahradenie väzby tak písomným sľubom, ako aj dohľadom probačného a mediačného úradníka nad jeho osobou považovať za primerané. Pokiaľ obvinený navrhol nahradenie jeho väzby zárukou záujmového združenia občanov LIONS CLUB NITRA je potrebné uviesť, že niet pochyb, že uvedené združenie splňa predpoklady na to, aby mohlo byť dôveryhodnou osobou tak ako to má na mysli Trestný poriadok. Avšak vzhľadom na osobu obvineného, predovšetkým na charakter trestnej činnosti, ani takéto záujmové združenie nie je dostatočnou zárukou, že by obvinený nepokračoval v páchaní trestnej činnosti.

Ohľadom ponúknutej peňažnej záruky je potrebné uviesť, že Trestný poriadok neurčuje hranice výšky peňažnej záruky, ale umožňuje súdu posúdiť okolnosti vo vzťahu ku konkrétnej trestnej veci a obvinenému. Základným hľadiskom, ktoré treba vziať do úvahy pri rozhodovaní o prijatí majetkovej záruky a pri určení jej výšky je otázka, či a aká peňažná záruka dostatočne odstráni odôvodnenú obavu, že by obvinený pokračoval v páchaní trestnej činnosti. Nahradenie väzby peňažnou zárukou vzhľadom na charakter páchanej trestnej činnosti a výšku spôsobenej škody obvineným, nepovažoval nadriadený súd za dostatočné. Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený si po dlhší čas zadovažoval finančné prostriedky páchaním trestnej činnosti, nie je zrejme ani aký pôvod majú jeho úspory.

V tejto súvislosti nadriadený súd poukazuje aj na skutočnosť, že uvedený obvinený bol v trestnej veci obdobného charakteru taktiež vo väzbe a bol z nej uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33Tp/13/2012 prepustený z väzby na slobodu, s tým že táto väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka s uloženými primeranými obmedzeniami a povinnosťami a ani táto skutočnosť nezabránila obvinenému opätovne pokračovať v páchaní trestnej činnosti v podstate rovnakého charakteru (aj keď v druhom prípade ide o daňové trestné činy).

Orgány činné v trestnom konaní a súd musia väzobné trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie, pričom musia dodržiavať občianske práva garantované ústavou. Táto požiadavka nadväzuje aj na článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na ustanovenie § 2 ods. 6 Trestného poriadku.

V konaní, predchádzajúcom napadnutému rozhodnutiu, bola táto požiadavka plne rešpektovaná a to či už v prípravnom konaní ako aj pred samotným súdom I. stupňa v doterajšom konaní.

Súd I. stupňa správne rozhodol, keď obvinených po podaní obžaloby ponechal vo väzbe a žiadosti obvinených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby zamietol. Ani nadriadený súd nezistil žiadne dôvody na zmenu napadnutého uznesenia a preto jeho sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.»

Z spisového materiálu v predmetnej veci a ďalších listín známych súdu z jeho rozhodovacej činnosti vyplýva, že okresný súd v uznesení z 30. októbra 2015 rozhodol v prvom výroku okrem iného podľa § 238 ods. 3 s poukazom na § 79 ods. 2 Trestného poriadku o ponechaní sťažovateľa vo väzbe, pričom v druhom a treťom výroku uvedeného uznesenia okresný súd o právach sťažovateľa nerozhodoval.

Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu z 30. októbra 2015 podal sťažnosť, v ktorej namietal, že okresný súd v jeho prípade neskúmal možnosti nahradiť jeho väzbu inými miernejšími prostriedkami, a zároveň krajskému súdu doručil svoj návrh na nahradenie väzby zárukou záujmového združenia občanov, peňažnou zárukou, sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Krajský súd v uznesení z 11. novembra 2015 prvým výrokom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku okrem iného sťažnosť sťažovateľa zamietol. Druhým výrokom podľa § 80 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku neprijal sťažovateľov návrh na nahradenie väzby sťažovateľa zárukou záujmového združenia občanov LIONS CLUB NITRA, podľa § 80 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa, podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku nenahradil väzbu

sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal peňažnú záruku sťažovateľa.

Ústavný súd považuje za potrebné po preskúmaní odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 11. novembra 2015 poukázať na svoju judikatúru, v ktorej už vyslovil, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04). V tejto súvislosti ústavný súd tiež judikoval, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Po preskúmaní uznesenia z 11. novembra 2015 ústavný súd zistil, že krajský súd vo svojom uznesení poukázal na všetky okolnosti podstatné pre rozhodnutie súdu o väzbe a popísal stručne aj dôvody vedúce okresný súd k prijatiu uznesenia z 30. októbra 2015, s ktorými sa plne stotožnil, a zároveň poukázal aj na ďalšie dôvody vyplývajúce z vykonaného dokazovania, ktoré podľa neho podporujú správnosť skutkových a právnych záverov okresného súdu.

Argumentácia sťažovateľa smeruje k spochybneniu záveru súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci o dostatočnosti dôvodov splnenia materiálnych podmienok väzby sťažovateľa a taktiež k nerozhodnutiu, resp. nesprávnemu rozhodnutiu súdov zúčastnených na rozhodovaní v jeho veci o naplnení podmienok nahradenia jeho väzby miernejšími prostriedkami obmedzenia osobnej slobody.

Podľa ústavného súdu súdy rozhodujúce v predmetnej veci dostatočne popísali i vyhodnotili zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutky, pre ktoré bolo proti sťažovateľovi začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie založené na konkrétnych okolnostiach, že tieto skutky spáchal sťažovateľ (túto skutočnosť existencie dôvodného podozrenia o spáchaní skutkov napokon výrazne podopiera aj samotný fakt, že v predmetnej veci bola 12. októbra 2015 na okresnom

súde podaná obžaloba), ako aj skutočnosti svedčiace o dôvode jeho väzby, ktoré s ohľadom na ich charakter ani po podaní obžaloby podľa ústavného súdu nestrácajú svoju výpovednú hodnotu a ich závery nemožno považovať za arbitrárne. Za ústavne súladný možno považovať aj postup krajského súdu, ktorý v súlade s § 193 ods. 4 Trestného poriadku doplnil neúplný výrok uznesenia okresného súdu z 30. októbra 2015 o výrok, ktorým rozhodol o nahradení väzby jednotlivými miernejšími prostriedkami obmedzenia osobnej slobody poskytnutými Trestným poriadkom a dôvody svojho rozhodnutia podrobne rozviedol v odôvodnení uznesenia z 11. novembra 2015.

Odôvodnenie uznesenia krajského súdu z 11. novembra 2015 podľa názoru ústavného súdu nesignalizuje možnosť zistenia porušenia označených práv sťažovateľa, keďže krajský súd sa argumentáciou predloženou sťažovateľom zaoberal, na podporu svojich záverov uviedol logické a právne podložené úvahy, ktorými sa pri jej hodnotení spravoval, ako aj dôvody, prečo predložené argumenty nepovažoval za relevantné. Samotná nespokojnosť sťažovateľa so závermi krajského súdu uvedenými v jeho uznesení z 11. novembra 2015 nesvedčí o jeho arbitrárnosti, resp. o arbitrárnosti záverov v ňom vyslovených, a nemôže byť bez ďalšieho ani dôvodom na vyslovenie porušenia ním označených práv.

S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 2016